

Zaburzenia osobowości

Zaburzenia osobowości:

Zaburzenia osobowości definiujemy jako głęboko utrwalone wzorce zachowań, odbiegające od przeciętnych wzorów przyjętych w danej kulturze, charakteryzujące się mało elastycznymi reakcjami na różne sytuacje indywidualne i społeczne oraz trudnościami w wielu zakresach funkcjonowania psychologiczno-społecznego.

U dzieci i młodzieży nie rozpoznajemy zaburzeń osobowości, a jedynie nieprawidłowy rozwój osobowości.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Swoiste zaburzenia osobowości są głębokimi zaburzeniami charakteru i sposobu zachowania się jednostki, obejmującymi zazwyczaj kilka wymiarów (cech) osobowości i prawie zawsze związanymi z zakłóceniem funkcjonowania psychospołecznego.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Epidemiologia:

Większość badań przeprowadzono nad osobowością dysocjalną (psychopatią).

Osobowość dysocjalna występuje u około 3% populacji i 3-10 razy częściej u mężczyzn niż u kobiet.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Patogeneza:

Panuje raczej powszechne przekonanie o uwarunkowaniach wrodzonych albo dziedzicznych.

Teoria dziedziczno-środowiskowej patogenezy osobowości dyssocjalnej oprócz czynników wrodzonych podkreśla znaczenie takich uwarunkowań jak: czynniki społeczno-kulturowe i ekonomiczne, patologia struktury rodzinnej, a przede wszystkim zaburzenia relacji

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Obraz kliniczny:

Trudności zawsze pojawiają się w okresie późnego dzieciństwa lub młodzieńczym i utrzymują się nadal w wieku dojrzałym.

Zaburzenia prowadzą do poczucia subiektywnego dyskomfortu psychicznego.

Często zaburzenia współwystępują z pogorszeniem

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Swoiste zaburzenia osobowości:

- Osobowość paranoiczna
- Osobowość schizoidalna
- Osobowość dysocjalna
- Osobowość chwiejna emocjonalnie
(typ impulsywny i typ z pogranicza)
- Osobowość histrioniczna (histeryczna)
- Osobowość anankastyczna

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Osobowość paranoiczną charakteryzuje nadmierna wrażliwość na niepowodzenia, niezdolność do wybaczenia zniewag, podejrzliwość i tendencja do zniekształcania doświadczeń przez opaczną interpretację obojętnych a nawet przyjaznych zachowań innych ludzi jako wrogich czy pogardliwych, nawracająca podejrzliwość bez uzasadnienia, dotycząca seksualnej wierności współmałżonka czy partnera i nieustępliwość w obronie własnych praw. Może też występować tendencja do nadmiernego poczucia własnej wartości oraz często przesadne odnoszenie wydarzeń do siebie.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Osobowość schizoidalną charakteryzuje wycofanie z kontaktów emocjonalnych, społecznych i innych, z tendencją do fantazjowania, działania w samotności i introspekcji, ograniczenie zdolności do wyrażania uczuć i odczuwania przyjemności.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Osobowość dys socjalną charakteryzuje lekceważenie zobowiązań społecznych, nieliczenie się z uczuciami innych, znacząca niewspółmierność między zachowaniami a obowiązującymi normami społecznymi. Zachowanie to niełatwo ulega zmianie po różnych negatywnych doświadczeniach, włącznie z karaniem. Tolerancja na frustrację jest niska, podobnie jak próg zachowań agresywnych. Występuje również tendencja do obwiniania innych.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Osobowość histrioniczną charakteryzuje płytkość i chwiejność uczuciowa, tendencja do dramatyzowania, teatralności, przesadna ekspresja emocjonalna, sugestywność, egocentryzm, pobłażliwość wobec siebie, nie uwzględnianie potrzeb innych, nadmierna urażliwość oraz pragnienie admiracji i uznania.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Osobowość lękową charakteryzuje uczucie napięcia, lęku, niepewności i poczucia niższości, pragnienie akceptacji i uznania, nadmierna wrażliwość na odrzucenie i krytykę, zawężenie osobistych więzi społecznych oraz tendencja do unikania niektórych działań przez stałe wyolbrzymianie potencjalnego zagrożenia lub ryzyka w codziennych sytuacjach.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Osobowość zależną charakteryzuje bierne opieranie się na innych w podejmowaniu mniej lub bardziej ważnych decyzji życiowych, nadmierna obawa przed porzuceniem, poczucie bezradności i niekompetencji, bierna uległość wobec życzeń starszych od siebie i innych. Często występuje skłonność do przenoszenia odpowiedzialności na innych.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Osobowość bierno-agresywna to zaburzenie wynikające z nieumiejętności wyrażania wprost swojej agresji, czy niezadowolenia natomiast manifestowanie jej w inny sposób, pozornie nieagresywny. Otoczenie odbiera takie osoby jako miłe i uprzejme na pierwszy rzut oka, natomiast obcowanie z nimi na co dzień jest uciążliwe i frustrujące, bowiem natrafiają oni ciągle niby przypadkowo na jakieś bariery, trudności nie do pokonania, przeszkody. W sytuacjach, kiedy chcą stawić opór, przydarzają im się dziwne wypadki – na przykład zapominają wziąć portfela do restauracji, do której nie chcieli iść czy spóźniają się na obowiązkowe, ale nudne zajęcia.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Osobowość narcystyczna- zaburzenie osobowości w którym występuje wzorzec zachowań zdominowany nastawieniem wielkościowym, potrzebą bycia podziwianym, brakiem empatii i niezdolnością do przyjęcia perspektywy innych osób.

Zaburzenia osobowości-c.d. :

Leczenie

Psychoterapia jest jedyną przyczynową metodą leczenia, jej skuteczność ocenia się na ok. 40-64%, w leczeniu osobowości dyssocjalnej 2-7,5%.